

# SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előzetési árak:  
 Elyben negyedévre . . . 3 koron.  
 Egészévre . . . . . 12 .  
 Vidéken: negyedévre . . . 5 .  
 Egészévre . . . . . 20 .

László József  
 laptulajdonos.

Harsányi Sándor  
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.  
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon : 275  
 Kéziratok nem adatnak vissza.

## Az adóarányosítás.

Debreczen, június 17.

Ugy tudom, hogy Debreczenben az egész vonalon befejezték a III. o kereseti adó kivételének ama új módját, a melyről általában *adóarányosítás* elnevezés alatt beszéltek igen sokat az érdekelt adófizető polgárok és irtak — talán többet a kelletténél — a helybeli lapok. Hallottunk az önmegadóztatás szisztemájáról különböző véleményeket. Itt elitelték, amott üdvösnek tartották; egyik helyen simán ment a dolog, mások pedig obstruáltak elene — végül pedig egyik laptársunk nagybölcsen kisütötte, hogy az egész csak — komédia volt.

Hát a nehéz, fáradságos munkát, komédiának a legelénkebb fantáziával sem lehet éppen mondani. Hogy *kísérlet* volt, az félig-meddig tény. Olyan komoly próba, melynek nagy hordereje van a jövőre nézve, tudniillik egy hatalmas lépés az általánosan óhajtott *progresszív adórendszer felé*.

Mert hogyan is állunk hát — különösen a III. o kereseti adó kivételével? Röviden és velősen, ha

felelni akarunk erre a kérdésre, azt kell mondanunk, hogy rosszul és igen rendezetlenül. Ezen adónem kivételése eddig ugyanis úgy történt, hogy a főfő finansz hivatal, t. i. a pénzügyigazgatóság előszedte az adózók lajstromát és gondolatra, kénye-kedve szerint rászóta az iparosra, kereskedőre, gyárosra s a többi adózó polgárokra azt az összeget, melyet éppen jónak látott, a nélkül, hogy közelebről tudta volna, ki mennyit bir fizetni, kinek mennyi a jövedelme. Hogy ezután — a legtöbb esetben — mi történt, tudjuk. Mivel a jövedelem bevallási iverk az adókivételnél egyáltalán tekintetbe nem vétettek, az adófelszólamlások egész tömege indult meg, esztendőről-esztendőre. De nemcsak ez a hátránya van meg, hanem az is, hogy a legtöbb ember, aki tiltakozni akart, vagy akar a javasolt adója ellen, kéáytelen e *czélra fiskálist fogadni és fizetni*, aki ügyvédi fufangjának és szónoki erejének teljes latbavetésével tud csak némi eredményt elérni az adókivető bizottság előtt. Mert ezek az adókivető bizottságok daczára annak, hogy elnökeik és tagjaiknak tulnyomó

része helybeli, tehát a viszonyokkal ismerős polgárokból telik ki, úgy vannak dresszirozva, hogy mindmennyi, mint szigorú ítélő bíró ül ott az adótárgyaláson. A kivetett adó elleni fellebbezéseket is ügyvéddel kell megcsináltatni, mert ez az adótörvény oly bonyolult, hogy csak jogász ember ismeri ki magát benne s az is csak olyan, aki behatóan tanulmányozza. Ez is pénzbe kerül. S ha az illető félnek felebbezés folytán sikerül is valami adóelengedést kieszközölni, alig nyer valamit ezáltal, mert hisz fizetnie kell az ügyvédi honoráriumokat.

Az önadózás rendszere, mind ezt természetesen kizárja, de kizárja azt is, hogy jövedelmeik bevallásakor az adófizető polgárok kevesebb jövedelem bevallásával hazugságra vetemedjenek s ez az *erkölcsi* oldala az adóarányosításnak.

Akik tehát a közel napokban lefolyt adóarányosítást nem helyeslik, azok ellenségei önmaguknak, ellenségei a saját pénztüknek és ellenségei az annyira óhajtott progresszív adórendszernek is.

## A „Szabadság” tárczája.

### A nők egyenjogúságáról.

Irta: Szederkényi Anikó.

A XIX. XX. század egyik vívmánya a nők egyenjogúsága, azaz hogy magyarul beszéljek, az emancipáció. Legyen szabad nekem, ki magam is nőneveléssel foglalkozom, e tárgyhoz szólni.

Tehát kimondották: „Mi jögon nevezük a hölgyeket gyöngébb nemnek? hogy ők nem gyöngébbek mint mi, mutatja törekvésük az egyenjogúságra.” Azt hiszem, e kérdés azaz állítással nem szükséges bővebben foglalkoznom. Hisz minden józan-gondolkodású ember tudja, hogy a nőt már a természet is gyöngébbnek teremté, mint a férfit. Veszély idején (nem a mai férfiakról beszélek, bár tisztelet, becsület a kivételeknek) mikor a férfi igazán elemében érzi magát és esetleg fegyverrel kezében küzd, a nő reszket; fél, csupán könnyei vannak; de mit tegyen, ha meg is van a lelki, — hiányzik a testi erő: az izmok megtagad-

ják a szolgálatot. Lapozzuk csak a történelem leveleit. Van Szilágyi Erzsébetünk, de van Székely Máriánk is. Igy is kell. A nőnél a szív uralkodjék az ész fölött.

Menjünk tovább. Mi volt a II. kérdés: „Miért legyen megtiltva a nőknek, hogy magasabb tanulmányokat végezzenek és ily módon jussanak kenyérkereseti forráshoz?”

Vitassuk meg a tételt. Okvetlenül szükség van e rá, hogy a nők szintén kenyérkereseti eszközt biztosítsanak maguknak? Erre bárki azt mondaná: igen, mert nőül nem veszik őket s valamit csak kell tenniük. Hol keressük e baj okát? A nőkben. Ma a nők oly igényekkel lépnek a világba, hogy azt a legjobb akarrattal sem lehet teljesíteni. Mindenki több akar lenni mint a mennyi, kiki a fölötté állót akarja, ha nem fölölmulni, legalább elérni. A szobaleány oly kalapot visel, mint a „nagysága” és a legszegényebb varróleány boldogtalanannak érzi magát, ha vasárnap délután bőrkesztyübe és kalapban sétálva, az általa kiszemelt segédur nem „güsztihint” hanem csupán „alázatos szolgája” köszönt neki. Ha aztán egy vállalkozó szellem a varrókisasszony azaz „Nagysám”-nak pártját főkötővel

cseréli fel, akkor a „tekintetes asszony-nak” cseléd kell, mert ő természetesen nem márthatja hideg vízbe kacsóit, vagy ha még akarná is a háztartáshoz nem ért. A keservesen megszerzett filléreket a rossz beosztás felemészti, no meg aztán a hitelbe vásárolt toalették, „fotelek, kanapék” és meg van alap a későbbi civódásokhoz, veszekedésekhez, a mikor a férj még az is észreveszi, hogy az imá-dott lény arcán az a szép, rózsás pir szintén pénzbe kerül. Es egymást átkozzák a boldogtalan teremtések. Miért van ez így? Oh ennek nagyon is természetes alapja van. E lényeket a megneválogatott, rosszul felfogott regények tették ilyenekké! Ők nem tudják megbírálni, nem tudják a tanulságot levonni az olvasott dolgokból, hanem csak igényeiket fejlesztik s képzeletüket rossz gondolatokkal tölti meg, azoknak esetleg léha irányzata. — A természetesség hiányzik és azok az üres, hü szivek nem is képesek valami nemes, magasztosabb érzelem befogadására.

Nézzünk most egy más családot. A medikus mama ül az egyik, az ügyvéd papa a másik szobában. A gyerekek? . . hátul a cselédszobában és ott nőnek fel magukra hagyva azok a gyöngé finom

## ORSZÁGGYÜLÉS.

## Pavlovics-botrány a Házban.

## Saját tudósítónk távirata.

Budapest, június 17.

A ház mai ülésén az összes érdeklődést a kínos Pavlovics-ügy kötötte le. Már jóval az ülés előtt gyorsan hirtelt hogy Pavlovics itt van a házban és le fogja tagadni az egész dolgot. Ez még inkább felháborította a képviselőket pártkülömbőség nélkül. És a hír ezúttal igaznak bizonyult. Pavlovics a ház nagy várakozása közepette szólalt fel és per pausch und Bogen, letagadta az egész vádat. Annál frappánsabb hatást tettek Vészi és Nagy Mihály jelentései, amelyek adatokkal bizonyították a hír alaposágát. Jobbról is, balról is a felháborodás moraja zugott fel és a zsvajból is kihallatszott Ivánka Oszkár sívó hangja:

— Hogy meri letagadni?

— Nem szégyelli magát?

— Szenttelenül hazudik! — Ki vele, ki vele!

A felháborodás mégis lecsillapult két körülmény miatt: Széll Kálmán miniszterelnök ugyanis nyugodt hangon jelentette ki, hogy szigorú vizsgálatot indít, másrészt Pavlovics becsületszavára fogadta, hogy lemond mandátumáról, ha a hír igaznak bizonyul.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: *Dániel Gábor.*

A kormány részéről jelen vannak:

lelkületek, ott szívják magukba, ott edződik szívükbe, lelkükbe az erkölestelenség, mit eltakarhat ugyan a külső máz, de azért ott marad az örök. Azoknak a szemlélőtt szendearezu „angyaloknak” rózsás ajkairól hallottam már oly trágár szavakat elhangzani, hogy jobb érzésű ember, még az utolsó helyből kikerült cédat is arczul köpné érte; és hallottam már mert nem voltak elég vastagok a falak, azoknak a magas kalapos frakkklakkos uraknak szájából oly szavakat, hogy megundorodtam ettől a művelt néptől annyira, hogy ma az is iszonyu rám nézve, ha a szokásos kézzorítást el nem kerülhetem. És ki ennek az oka? Az anya, a ki nem ülteti gyermeke szívébe az erény magvát, ki nem ad neki erős hitet: az erkölcsnek eme szilárd, rendületlen alapját; de hogyan is adhatna, mikor neki magának sines. Hja, az orvos, ügyvédi szigorlatokra készülődő nőnek erre sem ideje, sem kedve nincs. Nem is lehet!

Kísérjük p. u. az orvosnót a bonczoló terembe és látni fogjuk szeméremérettől, undortól, irtózáttól összerázkódva elfordulni először, másodsor; de tizedszer már nem irtózik úgy s három-négy hét múlva már ő is csak kísérleti közegnek, tanulmány tárgyának fogja tekinteni a fődetlen testet melyet előtte darabolnak... Brrr... Amely nő ezt végig tudja nézni, tenni, az már nem nő többé de férfi sem, hanem a XIX.—XX. század magas fejlett kulturájának teremtménye, a férfino, az öszvér.

Széll Kálmán, Láng Lajos, Darányi Ignéz.

Az elnöki jelentések előterjesztése után elnök jelenti, hogy Pavlovics Lyubomir napirend előtt szólani akar.

## Pavlovics tagad.

**Pavlovics** Lyubomir: Röviden és őszintén akér nyilatkozni. A róla szóló hírek teljesen alaptalanok és az igazságnak meg nem felelnek. Becsületszavára kijelenti, hogy sohasem protestált a Szózat és a Himnusz ellen. Nincs ahhoz joga. Csodálkozik, hogy a dolgot bizonyítás nélkül hozták be a Házba és itt inzultusoknak volt kitéve. Azt mondták, hogy szegény, védtelen gyermekeket inzultált.

**Vészi** József: Ugy történt! (Halljuk! Halljuk!)

**Pavlovics** kijelenti, hogy a gyermekeket nem bántotta. Kérdi, igaz lehet-e a hír, a mikor ott volt az igazgató is és a dolgot fel nem jelentette.

**Lukács** Gyula: Adja elő a tényállást!

**Pavlovics**: A nemzeti zászló meggyalázásával is vádolták, de a kuria felmentette. O ebben az ügyben is ártatlan, kéri, függesszék fel az ő mentelmi jogát, és indítsák meg ellene a vizsgálatot. De — ismétli — ő ártatlan.

**Krasznay**: Halljuk a tényállást!

— A tényállást!

**Ivánka** Oszkár: Hogy történt a dolog?

**Pavlovics**: Nem tudom! (Nagy zaj.)

**Vészi** József: El lévén készülve arra, hogy Pavlovics a dolgot letagadja, Nagy Mihály képviselővel, a kitől a közleményt kapta, tegnapelőtt leutazott Szegedre.

**Buzáth** Ferencz: Ki bizta meg a vizsgálatot?

**Vészi**: Hazafias lelkiismeretem! (Általános helyeslés.) Elmentek az internátusba, hol Hönig igazgató kijelentette,

Vagy nézzük az ügyvédi pályát. Azok a pörök, azok a válási bünyői tárgyalások női léleknek valók? Ugy hát akkor az mért lesz vétek, ha a nők szintén éjjeli tivornyákat s mulató helyeket fognak felkeresni? Vagy az is szabad lesz? Hisz egyenjogúak vagyunk!...

Ismétlem a kérdést: lehet ily nő anya?

Pedig azzá lesz, azzá kell lennie, ha nem egyik, úgy másiknak, mert különben kivész az emberiség... Oh az ily nő nagyon is fejlett, nagyon is reális ahhoz, hogy a szent anyai hivatást átérezze.

Amazok nem képesek felfogni azt, mivel nagyon is alacsony lelkűek maradtak; emezek meg nagyon magasan szárnyalnak. Akár így, akár úgy, nem töltik be hivatásukat, hogy családjuk éltető lel két képezzék és őket a bennök összpontosuló szeretet által összekapcsolják. Így aztán kiki másutt keres magának kárpotlást. A fiu csak atya példáját követi. A leány meg mivé fejlődik, kinek ily mestere volt? Ez előtt a kép előtt hunyjuk le szemünket.

Már most mi helyesebb? Ha a nő magasabb tanulmányokat végez és elfoglalja a férfiak állását? Vagy marad annak, minek Isten teremté, marad nőnek, kinek műveltsége csak annyi, hogy férje nagyságáig ér, de szeretete, imádata családjá iránt határtalan és ezzel világít és áraszt szelid fényt szerettei számára az élet sötét, rögs útján!

hogy a dolog, a miként meg volt írva, szórol-szóra igaz! (Nagy mozgás.) Az intézet 15 növendéke egyedül utazott, tehát teljesen védtelenek voltak. A kikindai pályaudvaron, a hol, mint az egész uton hazafias dalokat énekeltek a gyermekek, négyen leszállottak vizet inni. Ekkor Schön Jánost és Pósa Mátyást fülönfogta Pavlovics.

**Pavlovics**: Nem igaz!

**Ivánka**: Hogy meri letagadni!?

**Vészi**... és megkérdezte:

— Hát németül nem tudtok énekelni?

— Nem!

— De tudtatok?

— Igen, de elfelejtettük!

— Nohát akkor emlékezzetek meg erre! — és véresre cibálta a gyermekek füleit. (Nagy zaj.)

— Ki vele!

— Ki vele!

**Ivánka**: Ha megtette, nem szégyenli letagadni!

**Vészi**: Bizonyítják a dolgot Horvát Mór vendéglős és neje, Gömöri János kalauz, tanuja volt egy szerb rendőr is, de a dolgot letagadta.

**Pavlovics**: Az egész nem igaz!

**Ivánka**: Még tagadja! (Zaj!)

**Vészi**: Zombolyán konstatálták, hogy az illető inzultáló Pavlovics L. képviselő volt. (Zaj.) Ezek után Pavlovics két mentelmi jogot sértett meg: a védtelen gyermekeket és a hazafias mentelmi jogát. Pavlovicstól pedig most már utálattal fordul el. (Általános helyeslés.)

— Ki vele!

— Ki vele!

**Buzáth** személyes kérdésben kijelenti, hogy csak azt akarta konstatálni, hogy Vészi a vizsgálatot a ház nem bizta meg! (Nagy zaj.)

— Nem is mondta!

**Vészi**: Ezt nem is állítottam!

**Nagy** Mihály: Vészi előadása mindenben a tökéletes igazságnak felel meg! (Zaj.) Pavlovics tényleg inzultálta a gyermekeket a hazafias dalok miatt. (Nagy zaj.) Nem tett volna talán mégsem említést a dologról, ha egy becsületes, derék magyar tisztviselő, Gömöri kalauz ezt nem mondja neki: „Mégsem járja, hogy egy vadrácz ember így megsérítse a magyarokat.” Ő megbotránkozással győződött meg a dologról és most azt kérdi, miért ül itt a házban az az ember, a ki meg merte sérteni a magyar nemzetet és alkotmányát. (Zajos tetszés.)

— Mert hazudik!

**Ivánka**: És a szentelen még itt ül a házban!

**Széll** Kálmán miniszterelnök: A kormányt szemrehányás nem érheti. Igenis, értesült a dologról és a kormány nem érzéketlen. Pavlovics állítólag súlyos, nagy nemzeti inzultust követett el. Pavlovics tagadja. Ellenében két szavahihető ember hoz fel adatokat, de ezek mégis egyoldalú — állítások. Jelentést tétetett az ügyről és a bírói vizsgálatot megindította. (Helyeslés.) Ha a tényállás teljesen kiderül, akkor lehet eljárni az ügyben igazságosan. (Helyeslés.)

**Olay** Lajos: Mást várt a miniszterelnöktől. Utal a Miletics ügyre, a mikor Mileticet hazaáruló czikkért, mentelmi jogának felfüggesztése nélkül letartóztatták és elzárták. Ilyen Pavlovicsokat, Korodi Lutzokat... nem lehet megtűrni itt a házban! (Zajos helyeslés.)

**Széll** Kálmán miniszterelnök: A mentelmi jogot minden precedens mellett sem szabad megsérteni. Biztosítja a Házat arról, ha a dolog bebizonyul, a legszigorubbán fog eljárni. (Általános

helyeslés.) De várják meg előbb a bírói vizsgálatot. (Helyeslés.)

**Pavlovics** Lyubomir: (Nagy zaj.)

— Mit akar?  
— Mondjon le!  
— Takarodjék!

**Pavlovics**: *Becsületszavamra kijelentem, hogy ha a vád igaznak bizonyul, le fogok mondani a mandátumról!* (Helyeslések.)

**Elnök**: A napirend előtti felszólalás határozat tárgya nem lehet, áttérünk a napirendre.

Következett a napirend.

A Ház harmadszori olvasásában elfogadta a munkáspénztárokról szóló javaslatot.

(Vicinális vasutak.)

**Dobieccky** Sándor előadó elfogadásra ajánlja a pápa—bárhidai h. é. vasutáról szóló jelentést, a melyet tudomásul vettek.

A sziszek-caprag-urginmosti vicinális költségeit **Pichler** Győző magának tartja. A jelentést nem fogadja el.

**Láng** miniszter és **Dobieccky** Sándor előadó felvilágosításai és **Pichler** helyreigazító szavai után a jelentést elfogadták.

## Hajsza egy utazó ellen.

### A tulbuzgó ipartestület.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, június 17.

A debreczeni ipartestület elnöksége ma ismét házaló vigézet vélt felfedezni és ebből a felfedezésből kifolyólag nem lehetetlen, hogy cifra kis panama fog kiderülni. A panamának pedig az a csattanója, hogy az ipartestület — mint értesülünk — a mai napon fegyelmi följelentést tesz egy rendőrkapitány ellen, aki — melleleg megjegyezve — az egész ügyben olyan ártatlan, mint a kezes bárány. A bonyodalmas ügyet a következőkben ismertetjük:

**Tóth** Kálmán ipartestületi jegyzőnek tudomására jutott, hogy egy **Kemény** Imre nevezetű posztógyári utazó jött Debreczenbe. Mivel az utazót tiltott megrendelések gyűjtésével gyanúsította, megkereste az első foku iparhatóságot, hogy idézze meg és igazolásra szólítsa. **Bereczky** r.-fogalmazó a felszólításnak eleget tévén, tegnap délután négy órára idézte meg az utazót, de helyette **Jeney** Miklós rendőrkapitány, egyházi jegyző értesítette **Bereczky** rendőrfogalmazót, hogy **Keményt** az ev. ref. egyház árvaügyi-bizottsága hívta meg, hogy az árvák felruházására vonatkozó szerződést megkösse vele és hogy mértéket vegyen a 300 árva gyereknek.

**Tóth** Kálmán ipartestületi jegyző nem elégedett meg a felvilágosítással és **Boczkó** főkapitányhoz fordult az ügyben, aki az utazó újból való megidéztetésére utasította **Bereczky** fogalmazót. Az ismételt idézésre ugyancsak **Jeney** Miklós üzenté vissza, hogy holnap majd megjelenik **Kovács** József egyházi ügyész **Kemény** képviselőjében. Az ipartestület e miatt **Jeney** Miklós részéről szabálytalanságot lát fennforogni, miért is a mai

napon fegyelmi följelentést szándékoznak ellene beadni, **Puky** Gyula főispánhoz.

Eddig az ipartestület dolga.

Lapunk egy munkatársa felkereste ebben az ügyben **Jeney** Miklós rendőrkapitányt, egyházi jegyzőt a ki a dolgra vonatkozólag a következőket mondotta munkatársunknak:

Az árvaügyi bizottság, melynek **Dicsőffy** József lelkes az elnöke, alapszabályai értelmében a *Besztercebányai első magyar posztó gyár r. társaság* ajánlatát — mint legkedvezőbbet — fogadta el az árvák felruházására, mely a *Mária Terézia* alapítvány kamataiból történik. A nevezett gyár ugyanis 2000 koronával jutányosabban szállítja az árut, mint a debreczeni pályázók bármelyike és ezért fordult a bizottság a besztecebányai gyárhoz. A gyár képviselőjét, **Kemény** Imrét, szerződés kötés és mérték vétel miatt hívta meg az egyház, tehát itt szó sem lehet megrendelés gyűjtésről, eltekintve attól, hogy **Kemény** a nevezett r. társaság igazgatójának testvére.

Az idézésre vonatkozólag pedig **Jeney** kapitány a következőket mondotta:

Rendőri igazolási idézést csakis a megidézett egyén lakásán, szabályszerűen iktatva és megszámozott idézéssel, hivatalos idézőközég kézbesíthet. **Kemény** Imrét számozatlan, statáriális idézéssel, az egyház tanácsterméből idézték, még pedig egy hajdu úján, **Jeney** r. kapitány jóhiszeműleg, bizalmas levélben felvilágosítani igyekezett kollegáját, nehogy — fiatal ember lévén — törvénytelenéget kövessen el, egyúttal elmondta a levélben, hogy **Keményt** az egyházi árvaügyi bizottság hívta meg és így kihágás fenn nem foroghat.

Ennek dacára másodszor is jött a hajdu, ugyancsak számozatlan idézéssel, mire **Jeney** kapitány azt izente, hogy majd holnap megjelenik az egyház ügyésze az iparhatóság előtt, amelyet — eddig ismeretlen okból — tegnap **Fittler** Jenő helyett **Bereczky** Lajos fogalmazó képviselt. Külömben is hat óra felé járt már az idő és így a hivatalos óra után ért volna oda a megidézett utazó.

Mindezekből pedig az tűnik ki, hogy a bonyolódott ügyben mindenestre elkövetett valaki szabálytalanságot, de semmiesetre sem **Jeney** rendőrkapitány, a kit az ipartestület bevádolni készül.

## Igéretből — a halálba.

Öngyilkos sikkasztó.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, június 17.

A kórház sebészeti osztályának egyik kórágán még mindig a halállal vívódik az a szerencsétlen rendőrbiztos, kit anyagi zavarok kergettek a kétségbeesésbe s ime a tegnap ismét meghozta a maga szenzációját. *Öngyilkos lett egy bűnre tévedt fiatal ember*, a ki szinte idegenből jött ide meghalni s a kinek öngyilkossága szorosan összefügg azzal a másikéval, kivel szombat este együtt borozgatott. *Igéretet is tett, hogy követi a halálba*, **Fülöp** András még él és nem lehetetlen, hogy felgyógyítja az orvosi tudomány; a tegnapi nap szenzációjának ígéret beváltó fiatal hőse pedig halott

immár és így megelőzte azt, a kit követni akart.

A különös öngyilkosságról egyébként tudósítónk a következőket írja:

(Halálra szánva.)

**Kail** Gézának hívják az öngyilkost. Szombaton reggel érkezett Debreczenbe s a *Petőfi*-téren levő **Kemény** János-féle „Kis pipa” vendéglőben vett lakást. A vendégkönyv szerint foglalkozására nézve magántisztviselő volt és a *zemplénmegyei Deregyőről* érkezett ide. Viselkedésével nem keltett gyanút s a szobapincéznek álláskeresést emlegetett jövelele céljával.

Este az étteremben **Fülöp** rendőrbiztossal mulatott együtt. A bor hatása alatt elmondták egymásnak keserveiket, abban állapodva meg, hogy nem igen érdemes élni gond és nyomoruság között, okosabb dolog a halálban keresni a boldogulást.

A két rokonlelkű ember meleg kézszorítással vált el egymástól, a tulvilágon való viszontlátásig. **Kail** Géza már kiszenvedett, **Fülöp** András is megkísérelte betartani a megállapodást.

(Lövés a halántékba.)

A vasárnapot és hétfőt majdnem állandóan szobájában töltötte az életunt fiatal ember. Tegnap reggelizni ment be az étkezőbe s kézbe véve a helyi lapokat, megakadt a szeme az öngyilkos rendőrbiztosról szóló tudósításokon.

— Ez az, akivel én együtt mulattam? — kérde a tulajdonost.

— Igenis, **Fülöp** rendőrbiztos ur — szólt a válasz.

**Kail** Géza megkönnyezte a boldogtalan katasztrófáját, felhajtotta a maga kávéját és szobájába tért. Néhány pillanat múlva hatalmas dörrenés rémitette meg a háziakat, az idegen vendég főbe lőtte magát. Berohantak hozzá, de megmentéséről szó sem lehetett; a szerencsétlen szörnyet halt. A golyó a jobb halántékra furódott be és föltétlenül halálos volt.

A hatóság részéről **Szőcs** Lajos rendőrbiztos jelent meg a helyszínen és jegyzőkönyvet vett föl a tragédiáról.

(Az öngyilkos bűne.)

Öt levelet hagyott hátra **Kail** Géza, egyet a főkapitánysághoz, egyet szüleihez és hármát menyasszonyához **Biszteresky** Rózához címelve.

A rendőrséghez címzett sorokban elmondja, hogy *Deregyőrön*, a községi szeszüzletnek volt üzletvezetője, a hol sikkasztott. *Fél a büntetéstől, nem bírja tulélni a szégyent s így a halálba menekül*. Idejött, hogy állás után nézzen, de meggondolta s inkább halni akar. Levelét azzal a kérelemmel végzi, hogy ha meghal, ne boncolják fel holttestét, ha pedig csak megsebesül és életben marad, akkor vigyék el szüleihez *Radvácra*.

Szüleit táviratilag értesítették fiuk katasztrófájáról. hulláját pedig beszállították a kórház halottas kamrájába, honnan holnap teszik sirba.

## UJDONSAGOK.

### Debreczen szive.

A Csokonai-Kör 1901. évi jelentése.

Debreczen város társadalmi életének, művelődésben való előhaladásának egyetlen irányítója s hű tüköre a Csokonai-Kör, mely nemes igyekezettel, kitartó munkássággal igyekszik egyrészt a Csokonai-kultusz ápolásán, másrészt pedig Debreczen irodalmi életének felvirágoztatásán.

A Kör múlt évi működéséről megjelent „Evi jelentés” tárgyilagosan és kimerítően tárgyalja a Kör kebelében felmerült eseményeket és midőn örömmel jelzi a kiemelkedő mozzanatokat, nem zárkózik el ridegen a hiányok felemlítésétől sem. Öszintén elismeri — amit különben tagadni nem is lehet — hogy a Kör által megtestesítendő eszmék valószínűsítésénél sok még a kívánivaló, melyeket a jövőben fokozott igyekezettel iparkodik létrehozni.

Jóleső örömmel olvastuk át e jelentést melynek minden sorában az ügyért nemesen buzogó szív nyilatkozik meg. Dr. Tüdös János főtitkár, ki maga is kiváló tollú író, nemcsak száraz statisztikai kimutatást terjesztett elő e jelentésben, hanem finom lélekre valló eszméket rakott le bele, melyeket megszivlelni, megvalósítani erkölcsi kötelessége a „Debreczen szivének” nevezett Csokonai-Körnek.

A jelentés szerint a múlt évben is dicséretes tevékenységet fejtett ki a Kör. A székely mentő-akció támogatására rendezett felolvasó-estélyén neves székely írók szerepeltek felolvasásaikkal. Csokonai arcképét többszörösítették s egy-egy példánnyal megajándékozta az iskolákat. Megszerezte a Kör Csokonai *Lillájának* arcképét, melyet a Kör agilis alelnöke, Komlóssy Arthur városi főjegyző mutatott be a nov. 16-án tartott ülésen. A Csokonai-kultusz emelésére, ápolására elhatározta a Kör, hogy 1905-ben megünnepeli Csokonai születésének századik évfordulóját. Terve vette egy állandó otthon létesítését, melyre nézve a városól várja a támogatást.

A múlt évben három felolvasó ülést rendezett a Kör a közönség érdeklődése mellett. Ezenkívül hat választmányi ülése volt és megtartotta szokásos közgyűlését is, melyen beszámolt évi működéséről.

A kibontott zászló hivatólag int. Óhajtható, hogy Debreczen minden művelt férfia tagja legyen a kulturális tekintetben áldásos működést kifejtő Körnek, hogy kitűzött céljait annál sikeresebben érhesse el.

### A ki a királylyal akar komázni.

Nagyravágyó rikkancs.

Egyik krajezáros fővárosi ujság *püspökladányi* rikkancsa: *Losonczy Gábor* Isten kegyelméből tizenkettedik gyermekét várta ama bizonyos hosszú lábu, piros csőrü madár közvetítésével a bőkezű sorstól. Ugy gondolta, hogy ezt a *jubiláris* gyereket illő dolog volna nagy tisztességgel fogadni, különösen, ha fiu találna lenni. A gondolatot tett követte és ajánlott irás ment a *bécsi* Burgba a korona urához: vállalná el a komaságot a tizenkettedik gyermeknél. Hozzá tette

*Losonczy Gábor* azt is, hogy — szívesen meg szolgálja a felséges ur kegyét.

Ment a levél a maga útján és szíveszorongva várta tizenegy gyermek közepe tette *Losonczy Gábor* a tizenkettediket és a királyi beleegyezést a keresztkomasághoz.

A szegény ember hiába várt. A tizenkettedik gyerekkel megjött a *tizenharmadik* is, de nem jött mega kettős áldáshoz a királyi kegy. *Gábor* rikkancs szomoruan árulgat meggyilkolt özvegy kirabolt postahivatal és egyéb czimű szenzációkat, erősen fájlalva, hogy nem komázhat a legelső magyar emberrel.

Tegnap érkezett vissza végre a kérvény a kabinetiroda útján *Hajdúvármegyéhez*, minden megjegyzés nélkül — kézbesítés végett. *Losonczy Gábor* ma, vagy holnap megkapja az írást és minden bizonynyal áldva szól arról a királyi bölcsességről, a mely nem hajlandó a komaságra és nem tartja a keresztvizre azt a tizenkettedik fiut, a melylyel a jeles rikkancs ugysem szolgálhatna, mert a jubiléris gyerek, *ikertestvérevel* együtt merő tévedésből — *leánynak* talált születni.

### Jutalomdíjak a Zenedén.

A vizsgálatok befejezése.

A Zenede vizsgái — melyek szerda óta tegnapig tartottak — immár befejezést nyertek. Előttünk fekszik a nagy anyag, melyet a közel 300 növendék az év folyamán feldolgozott. Sajnáljuk, hogy az eredményről, az utolsó napok zajos lefolyása mellett részletesen nem számolhatunk be s azért kényszerülve vagyunk feltétlen dicséretünket néhány szóban összefoglalni.

A derék intézet, mely élén *Simonffy Emil* igazgatóval, erős versenytársa a vidék legjobb nevű Zenedéinek, eredmény tekintetében valóban fővárosi színvonalra emelkedik. Sokszor alkalmunk volt meggyőződhetni a komoly zenei nevelés feltételeinek szigorú betartásáról. Az oly nagy horderejű alap lerakására ugy az elméletben, mint a gyakorlati részben kiváló gond fordítottak, a pedanteria kiküszöbölésével a növendékek esztetikai és kritikai érzékét a leghivatottabb és fáradhatlan tanerők ápolják s a feldolgozott összanyag is a legalkalmasabb választékoságról tanuskodik.

Minden téren, a zongora, ének, hegedű, cello, szavallat s az elméleti tan szakon a legszebb, bár az előzmények ismerete mellett nem meglepő — gyümölcsöket termelte a tanári-kar lelkiismeretes összműködése.

Ez időszerint az intézet tanári-kara a következő: *Pavelkó Jolán*, a kiváló művész, kit a közel jövőben a külföld aligbanem kerülhetlenül elragad közülünk, *Werlinné Domaniczky Mária* az intézet büszkesége, a két *Füredi* (*Friedmann*) testvér, kiknek kezeibe van letéve az összes vonóhangszerek tanítása és kiknek érdemeit külön méltatni feleslegesnek vélünk, *Brück Gyula*, a külföldön is szívesen látott zeneszerző és tankönyvíró s özv. *Zivuskáné*, az énektanszak érdeműs tanárnője, kinek legkiválóbb tanítványa, saját leánya, immár Berlinben keresi a legmagasabb kiképesítést.

Jellemző az intézet körültekintésére

nézve, hogy növendékeit nemcsak a pedagógia unott eszközeivel, de az ambíció felébresztő etikai módszerrel is vétkedésre serkenti. Ezek a jutalomdíjak, melyeket ilykép osztattak szét, a külön tanács határozata alapján.

*Szorgalomjegyet kaptak*: *Bakos Ottília*, *Kulcsár Gizella*, *Hegedűs Alice*, *Lakatos Irén*, *Csáthy Ilona*, *Zádor Margit*, *Komlóssy Margit*, *Bartha Béla*, *Strausz Ferencz*, *Lőrincz Ferencz*, *Szathmári Erzsébet*, *Nagy Janka*, *Bárdos Izabella*, *Balogh Mariska*, *Greczkó Ilona*, *Korpássy Margit*, *Tamássy Róza*, *Dall Asta Margit*, *Hetey Mariska*, *Podolsky Margit*, *Fráter Ferencz*, *Jánossy Margit*, *Rájezy Anna*, *Uhér Amadil*, *Szücs Kálmán*, *Deutsch Szeréna*, *Kovács Emilia*, *Balázs Jenő*, *Hajnal Ernő*, *Irinyi István*, *Alter Margit*, *Darvas Alice*, *Szarukány Klára*, *Erdélyi Ferencz*, *Neubauer Jolán*, *Barta István*, *Osanak Mariska*, *Csanak Géza*, *Donogán István*, *László Andor*, *Pénzes Gyula*, *Weszter Béla*, *Pattermann Ida*, *Pattermann Károly*.

*Dicséret oklevelet kaptak*: *Bognár Matild*, *Eggmann Margit*, *Szabó Margit*, *Székely Erzsébet*, *Weisz Ella*, *Poósch Margit*, *Fabián Juliska*, *Szűts Margit*.

*Bronzérmet kaptak*: *Darvas Gy.*, *Weszprémy Andor*.

\* **Itéletidő — Debreczenben.** Óriási zivatar okozott tegnap délelőtt ezrekre rugó károkat a város belterületén s a határban. Tíz órakor kezdődött a rémes felhőszakadás, zúgott az ár, néptelen lett az utca, ember — állat fedél alá igyekezett az itéletidő elől. Fél tizenkettőkor jégfellegek kezdtek tornyosulni a nyugati ég felől és csakhamar mogorónyi jégdarabok borították a járdák követét. Tíz perccen át pusztított a jég, mely különösen gyümölcsben és szőlőben okozott nagy és nem várt károkat. A meggyülemlett esőviz a város külterületén alacsonyabb fekvésű házakba behatott, de komolyabb veszélyt nem okozott.

\* **Kitüntetett iparos-tanoncok.** Az iparos tanonciskola évváró vizsgálatai folyó hó 20-ikán kezdődnek. Mint minden évben, ez alkalommal is néhány iparos tanoncot tüntetnek ki a rajzban való dicséretes előmenetelért. A tanonc-iskola igazgatósága tegnap küldte meg az ipar testület előljáróságához a kitüntetendő tanoncok névsorát. Eszerint az idei vizsgálatok alkalmával az előljáróság 10 tanoncot tüntet ki díszoklevéllel.

\* **Az öngyilkos rendőrbiztos állapota.** *Fülöp András* rendőrbiztos, ki öngyilkossági szándékából háromszor lőtt magára, még mindig élet-halál között lebegve fekszik a kórházban. Tegnap már eszméletéhez jött az erős idegzetű ember s ágyában felülve, evett is egy keveset. Az orvosok erősen remélik, hogy megtarthatják az életnek. Ezt azonban még most egész határozottsággal nem mondhatjuk ki, mert a válság még ezután következhet. Ha a golyó nemesebb szerveket nem sértett, nagyon valószínű, hogy nemsokára teljesen felgyógyulva kerül ki a kórházból a halál önkéntese.

\* **Testvérgyilkosság.** Borzalmas gyilkossági eset tartja izgalomban Pusztaszent-Mihály község lakosait. A gyil-

kosságra az áldozat testvére és felesége szövötközött. Ezek — mint nekünk írják — régebb idő óta haragban éltek Finta Antallal valami örökségi ügy miatt. A múlt héten Finta Antal befogatta testvérének, Finta Györgynek a lovait, mivel azok legelés közben az ő földjére tértek át s a befogott lovak még vasárnap is a község házában voltak. Vasárnap délután Finta Antal véletlenül a testvére háza előtt haladt el. Finta György ezt észrevette s egy doronggal kirohant a testvére után, a kút hátról leütött. Erre azután a két testvér között dulakodás támadt, a mikor Finta Györgynek egy baltával rohant ki az utcára férje védelmére s a már akkor felülkerekedő Finta Antalnak néhány csapást mért a fejére, a mitől az megszedülve elbukott. Ekkor Finta György ragadta meg a baltát s addig verte testvérét agyba-főbe, míg az szétzuzott fejével kilehelte a lelkét. Az után sok bűmulója volt az esetnek, a kik csak akkor mertek a véres holttesthez közeledni, a mikor a gyilkos házaspár már eltávozott onnan. Finta Györgyöt és feleségét a esendőrség letartóztatta.

\* **Szatmár veszedelme.** Szatmárról táviratilag jelentik nekünk: Szatmár városát három nap óta állandóan veszélyvel fenyegeti az esőzések következtében kiáradt Szamos folyó. Szatmár határában, a hol a Szamos vízállása 5 méter, már árvízveszélyes jelleget ölt. Folyó hó 13-ától a víz magassága 5 méteren felül van. A jelenlegi vízállás 5.78 cm. A víz nyomása oly erős, hogy három helyen szivárog a töltés és pedig a város alatt a jobb parton, a minek következtében három utcában a közlekedés a víz miatt megakadt. A rések betömésén éjjel-nappal katonák dolgoznak. A Szamos balpartján fekvő községek roppant kárt szenvednek; a rétek és az összes vetések víz alatt állanak. Közvetlen Szatmár határa, a Szamos bal partján, víz alatt áll és itt is tönkrementek az összes vetések. A város alatt a part mentén végig ezer meg ezer ember dolgozik az ár megfékezésén, míg a rendet a katonaság tartja fenn. Most látszik csak, mily szükség volt a Szatmár városa által újabb időben épített, kőből készült körtöltésre: ha ez nincs, ma az egész város víz alatt állana. Déli 12 órakor konstataálható, hogy a vízállás nem emelkedik. Egy másik távirat jelenti: A Szamos vize kezd apadni. Az erdélyi részokról is apadást jelentenek.

\* **Szünet az adóhivatalban.** A városi adóügyi osztály összes hivatalaiban f. évi június hó 20 és 21-ik napjaiban a helyiségek takarítása miatt a munka szünetelni fog.

\* **A szegényügyi bizottság ülése.** Körner Adolf tanácsnok elnökletével tegnap délután három órakor ülésezett a városháza nagytermében a szegényügyi bizottság. Folyó ügyek képezték a rövid ülés megbeszélési valóját, melyekkel végezve a bizottság értekezlete fél négykor véget ért.

\* **Kóbor cigányok a rendőrségen.** Faraó füstösképű ivadékaik közül három szekerre valót őriznek a bünyügyi-osztálynál. A veszedelmes sáskahad Derecskéről indult ki tolvajlasi hadjáratra s természetesen Debreczennek vette útját. Tizenegy

marezona alak volt a három szekéren meg egy rakás purdó. Tervük azonban meghiúsult, mert az éber rendőrség letartóztatta őket, mielőtt nagyobb szabásu tolvajlást követhettek volna el. A kóborhadat illetőségi helyére tolonczoltatja a rendőrség.

\* **Históriai öszvér.** Az amerikai lapok megemlékeznek egy öszvérről, amelyet halála alkalmával úgy parentáltak el, akár ember lett volna. West-Virginia legöregebb öszvére volt; 47 éves kort ért el, de nem erről nevezetes. A jeles öszvér valamikor véres háboruban vett részt. Így részt vett az amerikai polgárháboruban és a magyar születésű Nemgyei ezredest szolgálta, a ki magyar emigránsból az ezredességig vitte fel a polgárháboruban. Ez az öszvér volt az utolsó mohikánja a polgárháboruban részt vett öszvéreknek; valamennyi társát túlélt s a Gladesvilleben lakó Nemgyei ezredesnél szelidebb szolgálatot is teljesített a háboru után. Elpusztulását most csak véletlen szerencsétlenség okozta. Vén lábai megbotlottak, elbukott és nyakát szegte.

\* **Tandemmel a világgörül.** Nem ritka már azoknak az érdekes iparosoknak a száma, a kik a helyett, hogy szépen otthon ülnek és becsületes munkával megkeresnék kenyerüket, biciklire kapnak és körülvágtatják a világot. Ha sportból vagy műkedvelésből tennék, megvolna még a dolognak némi érdeme, de rendszeren csak — a koldulásnak valamely magasabb műfaja az egész. A bicikli, vagy tandem mindakét oldalán rendszeren kövér betükkel olvasható, hogy az illető „fogadásból” nem vitt magával semmi pénzt és így rászorult arra, hogy nemes sportbarátok segítsék utazása közben. A nemes emberbarátok föl is ülnek ennek a legmodernebb iparnak és a vállalkozó, ha hazaérkezik, — többnyire Amerikából jön — még egy kis pénzmagot is szállít magával. Utóbbi időben egész sereg ilyen földkörüli biciklista ment keresztül a fővároson, természetesen fölkeresvén a szerkesztőségeket, a melyektől reklámot s a nemes emberbarátokat és sportférfiakat, a kiktől támogatást kértek. A lapok alighanem rájöttek a turpisságra, mert újabb időben meg sem emlékeznek már az ilyen biciklistákról, pedig a legutóbbiról már csak a kuriózum kedvéért is érdemes lett volna megemlékezni. Eddig ugyanis rendszeren csak egyesével érkeztek a világ körül biciklizők, de hogy bevált az eszme, a múlt héten, — mint budapesti levelezőnk írja — már a párjával érkezett fővárosunkba egy William Helmer nevű san-franciseoi ur. Magával hozta a feleségét és tandemmel karikáztak végig Magyarországon. Érdekes egy pár volt, csupán az rontotta le némiképen a róluk táplált illuziót, hogy a járművöknél ott volt az a bizonyos plakát, a mely hírül adta, hogy Mr. Helmer és a felesége szintén fogadásból — otthon hagyták a pénzüket.

\* **Munkaszünet felfüggesztése.** A kereskedelemügyi miniszter az 1892. évben kiadott, vasárnapi munkaszünetre vonatkozó rendelkezését közelebb úgy módosította, hogy a vajgyártás, az oly áruk fentartása, melyek vasárnapon is kiszolgáltatnak s élőállatok felhajtása, azok szállítása s megérkezéskor a szállítási eszközökből való kirakása és rendelési

helyükre szállítása ugy vasárnap, mint Szent-István napján, eszközölhető.

x **Donogán és Somossy üzletében** tanulók felvétetnek.

x **Egy kauczióképes** székálló, mészárszékbe felvétetik, hogy hol, megmondja a kiadóhivatal.

x **Komlóssy Lajos** esemege üzletében tanuló felvétetik.

## TANÜGY.

**Tanévzáró istentisztelet.** A debreczeni ev. ref. elemi iskolák összes növendékei templomba vonulnak ma reggel nyolcz órakor. A tanévet bezáró hálaadó-istentiszteletet tartják meg az ártatlan lelkü muzsasereg számára. Megtelik a Nagytemplom és Kistemplom rózsás arcu gyermekek seregével s felszáll az áhítattal szava a magasságban lakozóhoz, ki egy éven át vezérelte s vitte elő a tandlás útján a jövő édes reményeit.

**Évzáró-vizsgálatok.** A debreczeni aut. orthodox izr. elemi népiskolában e hó 18-án kezdődnek az évzáró-vizsgálatok. E vizsgálatokra a szülöket, gyámokat és tanügybarátokat ez uton is meghívja az iskolaszék.

## EGYLETI-ÉLET.

**Kerékpárosok versenye.** A Miklóseteza végén levő kerékpáros-pályán élénk mozgalom van most. Seregestől özönlenek oda a szenvedélyes kerékpárosok, hogy a vasárnap megtartandó versenyhez megtegyék az előkészületeket. A verseny programja következő: Megnyitóbeszéd. Kezdők versenye. Főverseny. Senior. Tandemverseny. Időverseny. Vendégek versenye. Vigaszverseny. Nevezni e hó 20-ának esteli 7 órájáig lehet. A nevezések levélben Fridvalszky Rezső titkárhoz intézendők.

## MULATSÁG.

**A Debreczeni Dalegylet** nagy sikerrel néző Dalestélyét holnap, esütörtökön este fél 9 órakor tartja meg a nagyerdei Dobosban. E hirneves dalegylet iránt táplált rokonszenve nyilatkozik meg a nagyközönségnek, a tapasztalt érdeklődésben. Az elnökség ez uton is kívánja értesíteni a m. t. közönséget, hogy a kik tévedésből meghívót nem kaptak, akár szóval, akár egy levelezőlapon a II-od titkárnál (Govrich Miklós, Simonffy-u. új bérház) méltóztassék tudomásra hozni, ki nyomban intézkedni fog.

## SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET.

— (A Vigszínház nálunk.) Jeleztük már, hogy a budapesti Vigszínház kiváló művészgárdája jövő hó folyamán három estére lerándul hozzánk. Az élvezetesnek ígérkező vendégszereplés július 16. 17. és 18-án lesz; színrekerülnek: „A zsába”, „A dada” és „Az őrnagy ur”. „A dada” előadásán jelen lesz a szerző, Bródi Sándor is, ki az előadás előtt szabad értekezést tart a nagyhatásu alkotás irányáról s alapeszméjéről.

— (A délibábok hazájából.) Haranghy György és Lovász János ezzel a címmel a Hortobágyról és Debreczen különlegességeiről fényképfelvételeket készítenek az *Uránia* színház számára, a hol szeptemberben kerülnek előadásra. A színház gépével tegnap készítette Haranghy az első felvételeket a Hortobágyon, a hol csikósversenyt és számárfuttatást vett föl.

## TÁVIRATOK.

### A kiegyezés ügye.

**Bécs,** június 17. Hír szerint a kiegyezési tárgyalásokat már legközelebb újra megkezdődik.

### Merénylet a német császár ellen.

**Nürnberg,** június 17. Mikor *Vilmos* császár tegnap a diszszemlére indult, egy ismeretlen egyén állítólag merényleti célzattal kocsija hátsójára ugrott, de letartóztatták. Azzal védekezik, hogy kérvényt akart átadni a császárnak.

### Elítelt agitátor.

**Szeged,** június 17. (Saját tudósítónktól.) Ma tárgyalta az esküdtbíróóság *Kozn* Arthur agitátor sajtóperét. A vádhatóságot *Vinkler* István kir. ügyész képviselte, ki nek szigorú büntetést kérő hazafias vádbeszédét a hallgatóság lelkesen megéljenezte. *Korsz* tagadja, hogy izgatni akart volna a magyar állameszme ellen, de az inkriminált cikk és a kihallgatott tanúk ellene vallottak. A védő szavai után a törvényszék hat havi államfogházra ítélte a hirhedt agitátort.

### Egy ezredes meggyilkolása.

**Konstantinápoly,** június 17. Izan bég ezredes, a maczedón iskola főfelügyelőjét, ma reggel egy albán ember nyílt utcán hat revolverlövessel megölte. A gyilkost letartóztatták. Izan bég, úgy látszik, bosszuáldozata.

### Ongyilkos kapitány.

**Budapest,** június 17. (Saját tudósítónktól.) *Persic* Rochus tüzérkapitány, a *castelnonvoi* fegyvergyár igazgatója egyik előkelő szállodában este 10 órakor öngyilkos lett.

### Bányarobbanás.

**Esztergom,** június 17. (Saját tudósítónktól.) A szászvárosi kőszénbányában ma délután bányalégerobbanás történt. Egy munkás meghalt, többen eltemetve élet-halál közt vivódnak. A mentési kísérletek folyamatban vannak.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

### A bünbánó feleség.

#### Szabó Imrét felmentették.

Esküdtszéki tárgyalás.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, június 17.

A debreczeni kir. törvényszék ma reggel kilenc órakor folytatta a Szabó Imre ellen tegnap megkezdett esküdtszéki tárgyalást. A tárgyalás korábban véget ért mintsem előre gondolni lehetett volna. Ennek pedig az az előre nem látható körülmény volt az oka, hogy *Bálint* Zsigmond dr. kir. alügyész, a ki a tárgyalás során a vádhatóságot képviselte: mikor vádbeszédébe kezdett, elmondta *Kardos* Samu dr. védő elől a védőbeszédet és oda konkludált, hogy mivel a tanúk vallomásából, a feleség visszavont vádjából és végül a bizonyítási eljárás során felmerült adatokból következtetni lehet: Szabó Imre az ellene folytatott bűnügyben ártatlannak bizonyult, ami kötelelességszerűen arra készíti, hogy az eddig fentartott vádat Szabó ellen elejtse és az eljárás beszüntetését indítványozza.

Szabó Imre szemeiből kigördült a könny és az egész halgatóságon — akik határos vádbeszédet vártak — meghatottság látszott.

*Szűts* Miklós dr. elnök reggel fél tízkor nyitotta meg a tárgyalást.

A tanúkihallgatások tegnap véget értek, így a mai tárgyalást a szakértők kihallgatásával kezdték meg. Az első szakértő dr. *Felletár* Emil, országos bizottsági tag volt. Affelől hallgatta ki a törvényszék, hogy az orvosok üvegekben mi volt annak idején.

*Felletár* Emil dr. kijelenti, hogy a XI jelzésű üvegesében és a C. D. E. jelzésű üvegekben talált *Creolin* és *trom* oldatot, de olyan csekély mennyiségben, hogy egyáltalában nem vehetők figyelembe.

Utána *Isoó* János dr. törvényszéki orvost hallgatta ki a tör.ényszék.

Fenntartotta a látleletében foglalt véleményét, t. i. hogy az asszony nyelvén és torkán voltak mérgezőstől eredő égési sebek.

A szakértői vélemények után öt perc szünet volt, majd mikor az elnök újból megnyitotta a tárgyalást: *Bálint* Zsigmond dr. kir. alügyész vádbeszéde következett volna.

*Bálint* dr. röviden kifejtette a tényállás stadiumát és — ugymond — mivel arról győződött meg, hogy Szabó Imre ártatlan, a vádat elejti ellene és az eljárás beszüntetését indítványozza.

A törvényszék tanácskozássra vonult vissza, majd félgyakor délben hirdette ki *Szűts* Miklós dr. elnök a törvényszék ítéletét, mely szerint Szabó Imrét a vád alul felmentette.

### Rablás az országuton.

A mai esküdtszéki tárgyalás.

Érdekes bűnügy tárgyalását kezdi ma meg a debreczeni kir. törvényszék, mint esküdtbíróóság. A vádlottak padjára egy rablással vádolt ember kerül, ki

gonosz raffineriával rabolta meg embertársát fényes nappal az országuton.

A múlt év őszén *Nemes* Balázs marhakereskedő Püspök-Ladányból Nagy-Bajomba indult vásárra. A vasúthoz vezető uton találkozott *Smidróczky* Istvánnal, ki hozzásegődött utitársul s beszélgetve haladtak a vasúti állomás felé. Utközben betértek egyik pálinkamérőhelyiségbe, hol *Nemes* a szíverősítővel megkínálta utitársát is. *Smidróczky* a fizetéskor észrevette, hogy *Nemes*nél sok pénz van s mindjárt megérlelődött lelkében a gondolat, hogy a pénzt elrabolja tőle.

A korcsmából kijöve, tovább haladtak. Beszélgetés közben elmesélte *Nemes*, hogy 260 korona van nála, melyet eladott lovaiért kapott. *Smidróczky* kéjes örömmel hallgatta a beszédet s azt is megtudta, hogy a pénz egy zsacszkóban van, melyet *Nemes* a nyakába kötött.

Mikor a vasút mellett levő faiskolán haladtak keresztül, *Smidróczky* hátralepett s a mitsem gyanúsító *Nemes* hátulról megragadta és teljes erővel teperte le a földre. A meglepett marhakereskedő védekezni próbált a vakmerő támadó ellen, de az reátérdelt, letépte kabátját mellényét s a magához vett pénzes zsacszkóval hirtelen elfutott *Nemes* elől, ki busan bandukolt vissza Püspök-Ladányba s jelentést tett a rabló ellen.

*Smidróczky* hazavitte az elrablott pénzt s elrejtette az istállóban. Később egy tizforintos bankot magához vett s elment mulatni a korcsmába, hol az értesített esendőrök letartóztatták s a debreczeni kir. ügyészség fogházába kísérték.

## REGÉNYCSARNOK.

### A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Irta: *Jabloneczay Kálmán.*

IV.

#### A szenvedély rabja.

(Folytatás) 19.

A grófnő idegesen figyelt. én pedig füleimet jobban a kuleslyukra ragasztottam.

— Madridból jövök tehát, mint az előbb mondám, egy hajtó vadászatot rendeztem azon emberek, mondhatnám gazemberek ellen, kik ezt a mi házasságunkat össze boronálták . . .

— És minő eredményt ért el vele? — kérde a grófnő — hidegvérűségéből semmit sem veszítve.

— Sokat! . . . Eppen eleget arra nézve, hogy önt kedves grófnő, teljes alakjában láthassam magam előtt.

*Crea* összeresztent, de nem válaszolt egy szót sem.

— Megtudtam a többek között, folytatá mindég élesebb hangon gazdám, hogy önnek leánykorában egy kedvese volt, valami *Lagó* nevezetű, kit Madridban, leginkább az alsó rangú körökben hivatalnokbárónak gunyoltak.

Ez nem szemrehányás grófnő — ne sáppadjon el — mondá gazdám — erősen szemei közzé nézve a most már remegő asszonynak. Csupán egy kis vázolása annak az eseménynek, melynek sajnós, én lettem jelen alkalommal az áldozatja.

De különben nem is akarom én ezt folytatni, nehogy a bájos grófnőt még jobban magamra haragítsam — folytatta gazdám cinikus hangon — hanem egy méltányos egyességet ajánlok önnek.

(Folyt. köv.)

## Fényképező

kamara legalkalmasabb ajándék. Kellemes szórakozás és hasznos időtöltés. Ingyen oktatás és utasítás. Tessék árlapot kérni **Komáromi József** fényképezési szakbiztostól: Debreczen, Piacz-utca 12. sz.



## Legelegánsabb



kivitelü

Férfi-,

Fiu- és

Gyermek-

## Ruhák

kaphatók:

## NEUMANN M.

es. és kir. udvari szállítónál

## DEBRECZEN.

Főtér, főpostával szemben.

## Magyar Leszámitoló- és Pénzbevalló-Bank

Budapest. V., Dorottya-u. 6. sz. Saját ház.

Befizetett részvénytőke 30 millió korona.

A bank újabbán a

## jelzálog üzletet

vette fel üzleti körébe.

Jelzálogkölesönöket engedélyez földbirtokokra

és városi nagy bérházakra saját kibocsátású 4 százalékos záloglevelek alapján

20 éves, 30, 40, 50, 60, 65 és 70 éves törlesztésre a legelőnyösebb feltételek . . . meliatt.

A benyújtásokat a leggyorsabban bonyolítja le; minden megkeresést 48 óra alatt válaszban részesít.

## Haszonbérbe adás.

A debreczeni ev. ref. egyház iskoláztatási alapjához tartozó 362 kat. hold 1300 négyszögöl szepesi földbirtok, mely most Őri Mihály ur haszonbérletében van, folyó 1902. évi október 1-től számítandó 12 évre a presbyteri gyűlés rendelkezése nyomán az ev. ref. egyháztanács-termben 1902. évi július 3-án délután 4 órakor tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatik. A haszonbérletre nézve az árverés megkezdéséig zárt ajánlatok is adhatók be, melyek a nyilvános árverés befejezése után bontatnak fel. Az árverési részletes feltételek az ev. ref. egyház hivatalában a hivatalos órák alatt Hódy Béla levéltárnoknál tekinthetők meg.

Debreczenben, az ev. ref. egyház presbyteriumának 1902. évi június hó 15-én tartott gyűléséből.

Az elnökség.

670 v. k. szám.  
1902.

## Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróság-nak V. 1087—4 1902. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kupher József részére Jónás Albert debreczeni lakostól 56 korona tőke, ennek 1899 évi Január hó 1 napjától számítandó 5%-os kamatai és eddig összesen 47 kor. 56 fill. perköltség erejéig 1902. évi Április hó 25-én biróilag felülfoglalt és 751 kor.-ra becsült butorok és egyéb ingóságok 1902. évi június hó 19-ik napján, délelőtt 11 órakor kezdetét vevő és Debreczenben, Széchenyi utca 17. sz. a. meg-tartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alól is elfognak adatni.

Debreczen 1902. évi május hó 26-án.

Bódogh Zs.  
birói kiküldött.

## TÓTH GYULA

vaskereskedő DBRECZEN,

Piacz és Kossuth-utca sarkán.

Ajánlja dus raktárát: vas, szer-szám, épületvaslás, házi-, kerti- és konyha felszerelésekben.

Hatvan-u. 2. szám alatti raktáramban

nagy választék magyar és bud-veiszi gyártmányu porcellan kalyhákban, valamint első minőségű vasbutorok, fürdőkadak, jég-székrenyek és fényezett fémárak.

Szolid kiszolgálás. — Jutányos árak.

## Fersan-Calcaop

Vastartalmu táp- és erősítőszér, vérképző és idegszilárdító

kellemes izzel, könnyű emésztéssel.

Tessék az orvosoknál tudakolni.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Főraktár Hajdumegye számára

Muraközy László gyógyszerésztől.

## Divatos

### női mosó ruha szövetek:

BATISTOK, ZEPHIREK,  
ÁTTÖRT KELMÉK . . .  
SZINES

ANGOLVÁSZNAK  
COSMANOSI

SZINTARTÓ INDISCH-  
FOULARD, SAVANNAH,  
CHINÉ CSIKOS ÉS

KOCZKAS VASZNAK  
Métere 27 kr.  
és 32 krajczár.

SZERB ÉS CSALÁNY-  
VÁSZNAK . . . . .  
15 krajczártól  
22 krajczárig.

TURISTA INGEK

nagyválasztékban

**SZABÓ LAJOS FIAI** cégénél  
Debreczen, Rózsatér.

### Kiadó üzlet helyiség.

Szabolcsmegye 10.000 lakossal bíró nagy községében — hol igen vagyonos nép lakik — a piactér legszébb helyén levő ház

3 szobás lakás és szép, nagy

### üzlethelyiség

megfelelő mellékhelyiségekkel együtt

**folyó évi szeptember 1-től**

kezdve hosszabb időre

**haszonbérbe adó, esetleg örök áron is — eladó.**

o o Czim a kiadóhivatalban. o o

**Hol** a jó és olcsó! Fazekas Kálmánnál Hatvan u. sz. (Koszarus-ház), hol mindennemű földfestékek valamint pillanat alatt száradó szobapadló és butor lakkok, firnisz, vékony és vastag asztalos enyv 38 kr. kilója és minden e szakmába vágó cikkek olcsóbban mint bárhol a nagyérdemű közönség rendelkezésére állanak. 100 kiló portland 5, 100 kiló román 3 kor.

**Beirónó**, a ki könyvelni is tud, kerestetik. — Irásbeli ajánlatok a Vasbutor-gyárba, Piacz-utca 83. szám.

**Alkalmazást** nyer, szerény fizetéssel irodai munkálatokban némileg jártas fiatal nő és egy 3—4 középosztályt végzett fiatal ember. Irásbeli ajánlatok Falk Armin és Társa kefégyárához ezimzendők.

Elvém „csekély haszon, nagy forgalom.”

# KÁVÉ

Fiuméből!

Fiuméből!

5 kg.  
Santos Kávé  
5 frt. 25 kr.

5 kg.  
San Salvador  
7 frt.

5 kg.  
Cuba Kávé  
6 frt. 90.

5 kg.  
Gyöngy Kávé 7 frt. 25 krajczár.

Elvámolva és bérmentve utánvét, vagy a pénz előleges beküldése mellett küld

## „Hungária”

kávébehozatali és szétküldési vállalat.

tulajdonos:

**Burger R. Fiume.**

5 kg. nyugatiindiai  
Ceylon legfinomabb 9 forint.

5 kg.  
Cubaválogatott  
8 frt.

5 kg.  
Mocca Kávé  
8 frt.

5 kg.  
Portorico Kávé  
8 frt.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Nyári ruhák, batistok, zefi-  
rek, áttört kelmék, picket  
**TISZTÍTÁSÁT**

kifogástalanul teljesíti

## Hrabéczy Antal

ruhafestő és vegyészeti tisztító intézete

## Debreczen

Széchenyi-utca 42.

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.